

Sijaissynnytykset sallittava

Lapsettomien yhdistys Simpukkaan on tullut useita yhteydenottoja henkilöiltä, jotka toivovat sijaissynnytyshoitosten sallimista. Henkilöt kertovat usein hyvin traagisista syistä, joiden takia sijaissynnytyshoito on heille ainoa mahdollisuus saada kauan toivottu lapsi. Syitä ovat esimerkiksi synnyttäminen kohdun puuttuminen tai rakenteellinen vika tai se, että kohtu on jouduttu poistamaan esimerkiksi syövän takia. Joillakin on ollut niin paljon toistuvia keskenmenoja, kohtukuolemia ja ennenaikaisia synnytyksiä, etteivät he pysty enää yrittämään raskautta uuden menetyksen pelossa.

Kaikilla yhteydenottajilla on vilpittömänsi toive saada lapsi ja sijaissynnytyshoito on heille ainoa mahdollisuus.

Jatkoselvityksiä tarvitaan

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE arvioi lausunnossaan (28.9.2011), että joissakin tilanteissa lapsettomuuden hoito sijaissynnytyksin olisi eettisesti hyväksyttävää. ETENE toteaa, että asiaa on tarkasteltava lapsen, sijaissynnyttäjän ja lasta haluavan parin kannalta. Sijaissynnytyksiin liittyy paljon juridisia kysymyksiä, joiden ratkaiseminen vaatii huolellisia jatkoselvityksiä, joihin oikeusministeriön asiantuntemus antaa hyvät edellytykset.

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry:n mielestä sijaissynnytysten hyväksymistä tulisi kartoittaa ETENE:n linjausten ja ehdotusten mukaisesti. Sijaissynnytyshoidon tulee perustua lääketieteellisiin syihin eikä se saa olla kaupallista toimintaa. Järjestelyistä on tehtävä sopimukset, jotka turvaavat syntyvän lapsen edun ja oikeudet sekä synnyttäjän ja tulevien vanhempien oikeudet. Sijaissynnytyksjärjestelyt edellyttävät erittäin huolellista psykologista neuvontaa ja valmentamista ja järjestelyjä on valvottava. Kaikkien osapuolten, niin lapsen, sijaissynnyttäjän ja lasta toivovan pariskunnan oikeuksia on kunnioitettava.

Myönteisiä vaikutuksia enemmän kuin ongelmia

Suomessa on ennen hedelmöityshoitolaian voimaan tuloa syntynyt sijaissynnytysten avulla noin 20 lasta. Näissä tapauksissa ei ole esiintynyt ongelmia. Sijaissynnytyshoitoja annetaan tällä hetkellä mm. Alankomaissa, Belgiassa ja Iso-Britanniassa. Islannissa on valmisteilla laki, joka sallii ei-kaupallisen sijaissynnytyksen. Sijaissynnytyksellä alkunsa saaneiden lasten kokemuksia on tutkittu varsin vähän, mutta toisaalta ei ole myöskään raportoitu, että lapset olisivat joutuneet kärsimään synnytystavastaan. Lapsen kannalta olennaista on avoimuus. Suomessa syntyy vuosittain lahjoitettujen sulusolujen avulla satoja lapsia. Kaikki lahjasulusoluhoidoja saavat pariskunnat ja lahjasolujen luovuttajat saavat neuvontaa. Lahjasulusoluhoidoihin liittyvän neuvonnan ja adoptioneuvonnan kokemuksia voidaan käyttää hyväksi myös sijaissynnytyksineuvonnassa.

Katsomme ETENE:n tapaan, että sijaissynnytyshoidon sallivassa toiminnassa on enemmän myönteisiä vaikutuksia kuin mahdollisia ongelmia. Sijaissynnytykseen liittyvät haasteellisetkin kysymykset ovat ratkaistavissa.

Esitämme myös, että tutkittaisiin mahdollisuutta jatkossa laajentaa sijaissynnytyshoidot koskemaan myös muita, kuin niitä, joilla ei ole kohtua tai joiden kohtu ei kestä raskautta. Tällöin sijaissynnytystä voitaisiin joissain tapauksissa käyttää esimerkiksi silloin, kun hedelmöityshoitoja on toistettu pitkään tuloksetta.

Toivomme, että asiaa valmisteltaessa kuullaan myös Simpukka-yhdistyksen edustajia.

Tampereella 18.2.2012

LAPSETTOMIEN YHDISTYS SIMPUKKA RY

Satu Taiveaho
puheenjohtaja

Anne Lindfors
toiminnanjohtaja

Lisätietoja: Anne Lindfors, anne.lindfors@simpukka.info, puh. 040 1817 911

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry on vuonna 1988 perustettu valtakunnallinen, Suomen ainoa tahattomasti lapsettomien kokemusasiantuntijajärjestö, jonka tavoitteena on, että lapsettomat voivat hyvin yhteiskunnassamme. Jäseniä meillä on 1600 ja kokoaikaisia työntekijöitä kolme. Raha-automaattiyhdistys rahoittaa toimintaamme.